

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

30 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte	Elena Covalenco,
Judecători	Iurie Diaconu, Liliana Catan,

cu participarea:

procurorului	Nicolae Suvac,
recurentului	Munteanu Vitalie,
avocatului	Andrei Belousov,

a judecat, în ședință publică, recursul împotriva încheierii Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2014, declarat de

Munteanu Vitalie

mun. Chișinău, str. D. Rîșcanu 20/1 ap. 78.

Procedura de citare legal îndeplinită.

Recurentul, avocatul și procurorul au solicitat admiterea recursului în sensul declarat.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

CONSTATĂ :

1. Prin încheierea din 18 noiembrie 2014, Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a dispus: „*a aplica amendă judiciară în mărime de 25 unități convenționale - 500 lei, Șefului penitenciarului nr. 13, mun. Chișinău, Munteanu Vitalie, pentru faptul neescortării condamnatului Selivestru Serghei Ion în ședința instanței de recurs a Curții de Apel Chișinău din data de 18.11.2014, orele 11.00*”.

2. În fapt, instanța a constatat că prin încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 05 septembrie 2014, a fost respinsă ca inadmisibilă cererea condamnatului Silvestru Serghei privind schimbarea categoriei penitenciarului și înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu alta mai blîndă.

Condamnatul Silvestru S. a declarat recurs ordinar, solicitînd casarea acestei încheieri, rejudecarea cauzei și admiterea cererii înaintate.

Curtea de Apel Chişinău a fixat examinarea cauzei pentru 18.11.2014, orele 11.00, escortarea condamnatului Silvestru S. fiind pusă în sarcina şefului Penitenciarului nr. 13, mun. Chişinău şi a comandantului Batalionului de Escortă a DIP, însă condamnatul nu a fost escortat.

În circumstanţele create, şeful Penitenciarului nr. 13, mun. Chişinău, Vitalie Munteanu, nu a luat măsurile necesare pentru îndeplinirea cerinţelor Judecătorului Curţii de Apel Chişinău în vederea aducerii condamnatului Silvestru S. în şedinţa din 18.11.2014, orele 11.00, în legătură cu ce a fost tergiversată examinarea recursului, fiind dispusă amânarea examinării cauzei pentru 02.12.2014, orele 11.00, punând în pericol examinarea recursului în termeni rezonabili.

În privinţa şefului Penitenciarului nr. 13, mun. Chişinău, Vitalie Munteanu, urmează a fi aplicată amenda în mărime de 25 unităţi convenţionale, conform prevederilor **art. 201 alin. (4) pct. 3** Cod de procedură penală.

Conform cererii anexate la dosar, Silvestru S. a refuzat să se prezinte în judecată pe motiv că se simte rău. Însă, potrivit procesului-verbal de refuz al deţinutului pentru deplasare la judecată, din 18.11.2014, medicul de serviciu al Penitenciarului nr. 13 a concluzionat că condamnatul Silvestru S. poate participa la şedinţa de judecată, nefiind careva contraindicaţii pentru deplasarea lui în acest sens. Astfel, nu era nici un impediment de a-l prezenta pe condamnatul Silvestru S. escortei, ca să fie adus în şedinţa instanţei de recurs.

Răspunderea pentru neprezentarea condamnatului Silvestru S., pentru escortarea lui de către colaboratorii Batalionului de escortă în şedinţa Curţii de Apel Chişinău, pentru 18.11.2014, orele 11.00, îi revine şefului Penitenciarului nr. 13, mun. Chişinău, Vitalie Munteanu.

Prin urmare, deoarece condamnatul Silvestru S. nu a fost escortat la data şi ora solicitată de către Curtea de Apel Chişinău, şeful Penitenciarului nr. 13, mun. Chişinău, Vitalie Munteanu, urmează a fi sancţionat conform prevederilor **art. 201 alin. (4) pct. 2)** Cod de procedură penală.

3. Munteanu Vitalie a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea încheierii nominalizate.

Recurentul a invocat că pe 18.11.14, deţinutul Silvestru S. a depus o cerere de amânare a şedinţei, invocând starea rea de sănătate.

Astfel, a fost întocmit proces - verbal de refuz al deţinutului pentru deplasare la judecată, care, împreună cu cererea lui, au fost înmînate colaboratorilor escortei pentru prezentare în instanţă.

Asigurarea de către colaboratorii penitenciarului a prezenţei în incinta Curţii de Apel a deţinutului prezumă aplicarea faţă de el a forţei fizice. Dar, în lipsa unei încheieri emise de către instanţă în conformitate cu art. 197 şi 199 Cod de procedură penală, de aducere silită, faptul aplicării forţei fizice faţă de condamnat ar duce la încălcarea drepturilor omului şi legislaţiei execuţional penale – art. 1, 22, 36, 30 al Legii nr. 1036 cu privire la sistemul penitenciar, art. 167¹, 168, 169, 223 Cod de executare şi secţiunea 21 al Statutului executării pedepsei de către condamnaţi.

Refuzul instanţei de a dispune aducerea silită a condamnatului Silvestru, conform prevederilor art. 321 alin. (5) Cod de procedură penală, este unul neîntemeiat. Recursul în instanţa de apel a fost depus de către condamnat şi calitatea lui procesuală este de participant la procesul penal. Potrivit art.197 alin. (2) Cod de procedură penală, instanţa de judecată este în drept să aplice faţă de alte persoane participante la proces măsuri

procesuale de constrângere, inclusiv aducerea silită. Potrivit art.199 alin. (1) Cod de procedură penală, aducerea silită constă în aducerea forțată a persoanei la instanță în cazul în care aceasta, fiind citată, în modul stabilit de lege, nu s-a prezentat fără motive întemeiate și nu a informat organul care a citat-o despre imposibilitatea prezentării sale, iar prezența ei era necesară.

Totodată, acțiunile administrației penitenciarului nu se încadrează în prevederile art. 201 alin. (4) Cod de procedură penală, care prevede abaterile pentru care se aplică amenda judiciară, or prezentarea și participarea la ședințele de judecată este o obligație a participanților la proces, în cazul dat a condamnatului Silvestru S.

De asemenea pct. 3) alin. (4) din acest articol, invocat de instanță, prevede că se sancționează cu amendă judiciară neprezentarea nejustificată a martorului, expertului, specialistului, interpretului, traducătorului, procurorului sau apărătorului legal, citați la instanță, și neinformarea acestora despre imposibilitatea prezentării, când prezența lor este necesară. Dar, printre cei enumerați nu se regăsește calitatea procesuală a șefului penitenciarului.

Mai mult, amenda a fost aplicată în absența șefului penitenciarului, ultimul fiind lipsit de dreptul de a depune explicații în apărarea sa. Abaterea este descrisă într-un mod general, este sumară și nejustificată.

4. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta este pasibil admiterii din următoarele considerente.

Conform art. 437 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs hotărârile penale pentru care legea prevede această cale de atac. Potrivit art. 201 alin. (8) Cod de procedură penală, încheierea instanței de judecată privind aplicarea amenzii judiciare poate fi atacată separat cu recurs. În corespundere cu art. 444 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanță, inclusiv și în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal reține că instanța a cărei încheiere este atacată a comis următoarele erori de drept.

Conform esenței juridice a prescripțiilor din art. 201 și 342 Cod de procedură penală, încheierea privind aplicarea amenzii judiciare trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept, precum și motivele adoptării soluției date.

Aceste prevederi legale nu au fost respectate de către instanța de judecată.

Astfel, în partea descriptivă a încheierii contestate este indicat că: *în privința șefului Penitenciarului nr. 13 - Chișinău, Vitalie Munteanu, urmează a fi aplicată amenda în mărime de 25 unități convenționale, conform prevederilor art. 201 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală..., șeful Penitenciarului nr. 13 - Chișinău, Vitalie Munteanu urmează a fi sancționat conform prevederilor art. 201 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală (pct. 2 din decizie).*

Însă, art. 201 alin. (4) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală prevăd expres sancționarea cu amendă judiciară doar pentru:

a) neexecutarea încheierii de aducere silită;

b) neprezentarea nejustificată a martorului, expertului, specialistului, interpretului, traducătorului sau apărătorului legal citați la organul de urmărire penală sau instanță, precum și a procurorului la instanță și neinformarea acestora despre imposibilitatea prezentării, când prezența lor este necesară.

Totodată, în materialele dosarului nu există nicio încheiere de aducere silită a condamnatului Silvestru S., pe care nu ar fi executat-o Vitalie Munteanu (*lit. a*)), iar Șeful penitenciarului nr. 13, mun. Chișinău, nu are vre-o calitate procesuală din cele stipulate în art. 201 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală (*lit. b*)).

Prin urmare, împrejurările nominalizate denotă cu concludență că acțiunile imputate lui Vitalie Munteanu - *faptul neescortării condamnatului Selivestru Serghei Ion în ședința instanței de recurs (pct. 1 din decizie)*, nu cad sub incidența prescripțiilor din art. 201 alin. (4) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, că încheierea atacată este, astfel, lipsită de orice suport legal, adică nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, fiind una neîntemeiată.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța îl admite, casînd hotărîrea integral, în cazul în care ea este neîntemeiată.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța menționată, constituie erori de drept prescrise în art. 444 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, se impune soluția admiterii recursului de pe rol și casării integrale a încheierii contestate, ca fiind una neîntemeiată legal.

5. În conformitate cu prevederile 447 - 449 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul declarat, casează integral încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2014, privind sancționarea lui Munteanu Vitalie cu amendă judiciară în mărime de 25 unități convenționale, ceea ce constituie 500 lei.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 06 ianuarie 2015.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan